

ANALIZO E COMENTO UN HIDROGRAMA (TIPO DE RÉXIME FLUVIAL)

O rexime dun río depende da distribución mensual das precipitacións e da maior ou menor importancia da precipitación nival.

A gráfica lineal amosa os coeficientes de caudal mensual (resultado obtido ó dividir o caudal medio de cada mes –que se expresa en m³/sg- entre o caudal medio anual ou módulo absoluto, dunha serie a lo menos de trinta anos). O valor 1 significa sen variación de caudal, un valor superior a 1 indica augas altas (chea), e inferior a 1, augas baixas (estiaxe). Deste xeito ó reducir os datos a coeficientes é posible establecer non só as características e o rexime de cada río senón tamén facer comparacións entre distintos ríos independentemente da súa superficie de cunca (km²) e das precipitacións recibidas (mm).

O réxime dun río (variacións estacionais do seu caudal) e o caudal absoluto (cantidade de auga que pasa cada segundo por un punto dado dun río) dependen fundamentalmente do clima, e máis en concreto das precipitacións. Tanto en canto a súa distribución ó longo do ano como de que a aportación sexa en forma de chuvia (pluvial) ou de neve (nival) ou de ámbalas dúas. Pero non só o clima actúa como factor determinante do rexime dun río, tanto son factores a ter en conta: o relevo e topografía que determinan a organización en cuncas (territorio con augas que verten a un río principal e ós seus afluentes e que se atopan separadas unhas doutras por divisorias de augas) e vertentes hidrográficas (conxunto de concas con augas que verten ó mesmo mar), a pendente e a erosión que será maior canto maior sexa a pendente, as obras hidráulicas.

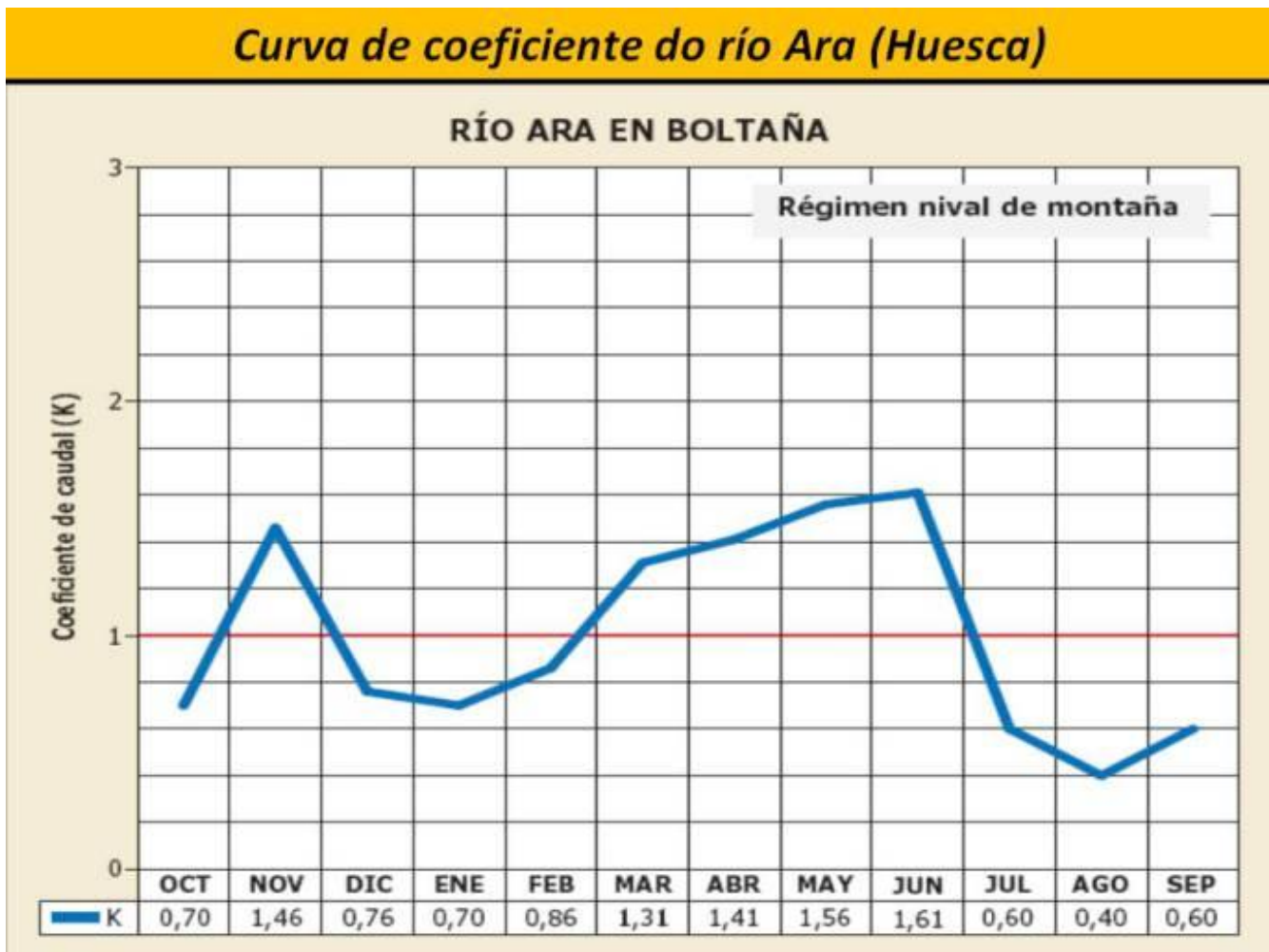
*Tendo en conta isto podemos falar na península de dous tipos fundamentais de rexímenes que a súa vez subdivídanse: reximes **nivais** e **pluviais**.*

*O **rexime nival**, teñen o caudal determinado pola aportación nívea; son ríos caudalosos que teñen o seu máximo de caudal na primaveira co desxeo, e o mínimo no inverno, ó quedar a auga retida en forma de neve ou xeo. Corresponden a este tipo os ríos de montaña no seu curso alto e pode presentarse como:*

- 1. **Nival puro**: ríos de **alta montaña** situados sobre **cotas de 2500m; con augas altas tardías en xuño-xullo.***
  - 2. **Nival mixto**: ríos de **montaña media en altitudes inferiores ós 2500 m. Con máximo en xuño e máximo secundario por causa das chuvias en outono.** A este grupo pertencen os reximes **nivo-pluviais e pluvio-nivais.***
- Os **Nivo-pluviais** (entre 2000 e 2500 m) teñen o **período de chea polo desxeo en maio**, un estiaxe en verán non moi profundo e un máximo secundario pola influencia das chuvias en outono. **EXEMPLO N° 3.** Estos ríos de montaña media teñen pendentes máis suaves que os de alta montaña, caudalosidad importante, irregularidade menor que nos pluvio-nivais.*

- **Pluvio-nivais:** *entre 1600 e 1800 m; con augas altas en febreiro-mrzo* e estiaxe en xuño con coeficiente inferior a 1.

Dada a posición latitudinal da península, o factor nival terá unha maior importancia na parte norte que na meridional, onde ríos que teñen a súa cabeceira a máis de 2000 m non denotan en absoluto o factor nivo. Por elo, o rexime do exemplo 3 debe corresponder os afluentes pirenaicos do Ebro nos seus cursos medios ou baixos, ou os ríos procedentes das cumes da Cordilleira Cantábrica. Sistema Central ou Ibérico.

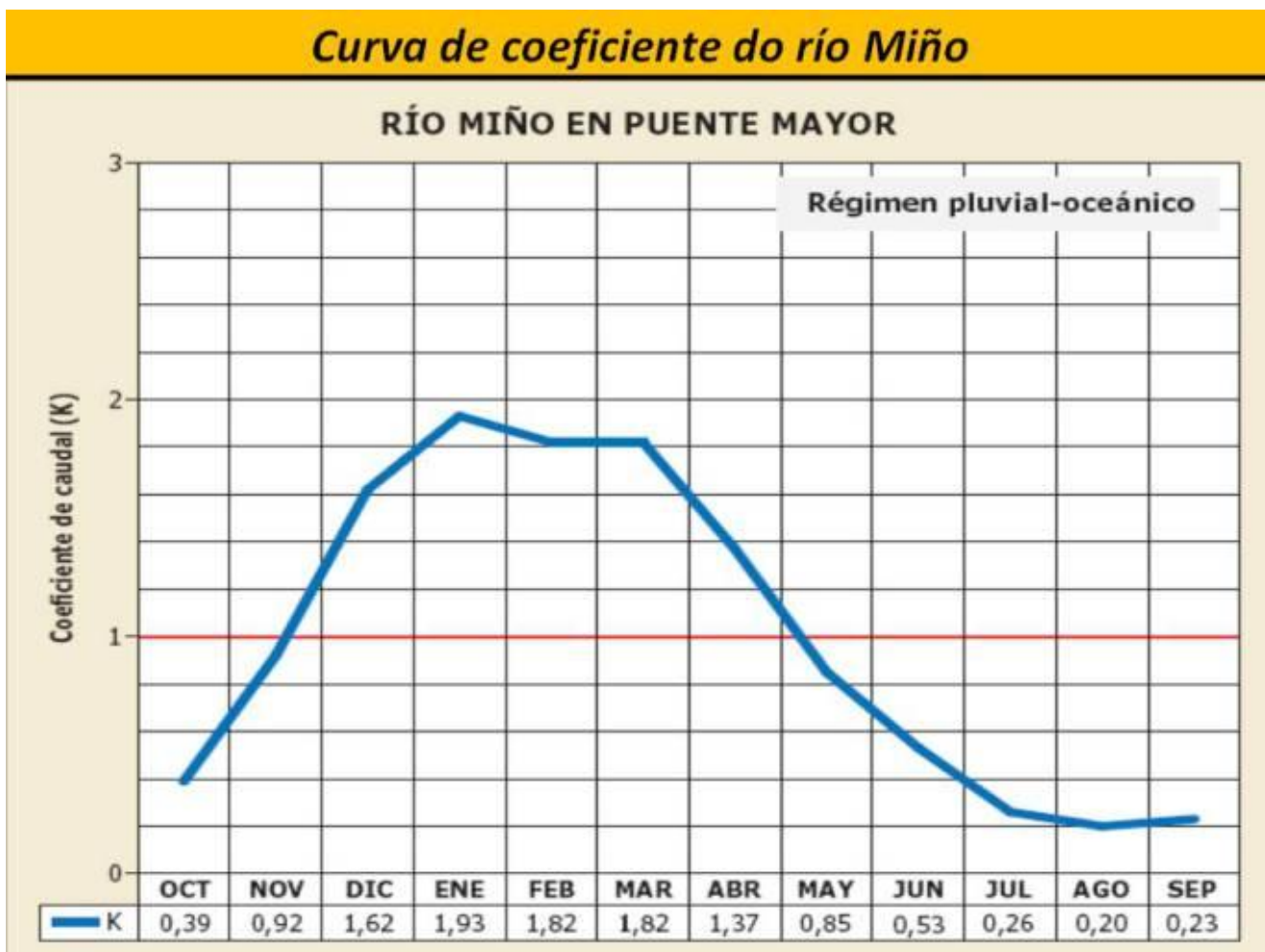
Curva de coeficiente do río Segre

En canto aos reximes **pluviais**, que teñen o seu caudal estreitamente determinado polo rexime de precipitacións, podemos diferenciar segundo a súa distribución:

1. **Pluvial oceánico:** ríos da vertente cantábrica e noroeste peninsular, con caudal abundante pola regularidade das precipitacións (1000 mm) ben repartidas ó longo do ano, aínda que presentan augas altas en inverno e estiaxe en verán máis ou menos destacado segundo as zonas. Son ríos de gran caudal, pequena irregularidade e fortes pendentes posto que nacen a considerable altura preto do mar, sobre todo no caso dos cantábricos. Localízanse en Galicia, Cantábrica, e País Vasco.
2. **Pluviais mediterráneos puros:** ríos do litoral levantino con caudal escaso e irregular e **que presentan tres picos de chea** (dous coincidindo coas chuvias de primavera, febreiro-marzo e maio-xuño; e un coas de outono, setembro-outubro), e tres mínimos ou estiaxes (verán, xaneiro e marzo-abril).
3. **Pluviais mediterráneos continentalizados:** ríos do interior con **estiaxe longa e pronunciada no verán e augas altas en primavera (marzo, abril, maio) e outono** (novembro e decembro).
4. Por último teríamos o **pluvial subtropical**, que corresponde ós ríos meridionais da península, con caudal moi escaso e irregular, con acusado mínimo en verán, con sete meses por debaixo de 1, e augas altas asociadas ás chuvias invernales

(febreiro-marzo), con diminución en Xaneiro, e outro máximo secundario en outono; mentras que os mínimos serán un no inverno e outro no verán. Estes ríos localízanse ó oeste da conca do Segura e de Andalucía.

En canto o aproveitamento hídrico e a necesidade de obras de regulación para abastecemento ou para previr catástrofes é de novo necesario diferenciar os tres exemplos propostos.

Os ríos de rexime **pluvial oceánico** debido o seu abundante caudal e a súa regularidade son especialmente indicados para aproveitamento hidroeléctrico polo que é habitual que ó longo dos seus cursos, e aproveitando a cercanía do relevo o mar nesta zona cantábrica, haxa centris eléctricas e encoros como no caso do Miño e Sil (encoros de Belesar, Peares, Montefurado, San Estevo, Velle, Castrelos, Frieira), Portas e Vao no Bibei, Salas e Conchas no Limia, Fervenza no Xallas, Barrié no Tambre e Portodemouros no Ulla. Situación similar pódese observar nos ríos de rexime nivo-pluvial onde cabe destacar o aproveitamento hidroeléctrico destes ríos que no caso dos do Pirineo catalán aportaron a fonte de enerxía necesaria para levar a cabo a industrialización no s. XIX (industria textil catalana) e que hoxe ademais de manter este aproveitamento orientáanse tamén o desenvolvemento dos regadíos do Ebro.

O rexime pluvial subtropical debido o seu escaso caudal, e a súa forte irregularidade non son moi favorables para aproveitamento pero si se fai necesario neles levar a cabo obras de regulación para a prevención de catástrofes xa que –aínda que isto sucede con maior frecuencia nos mediterráneos puros- poden verse afectados por gotas frías que produzan caudais moi elevados en breve período de tempo e que ocasionan inundacións catastróficas.